



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1950/2023
27.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Милетић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1300/2022 од 07.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 27.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1300/2022 од 07.07.2022. године у делу одлуке о поништају решења о отказу уговора о раду број ...-...-...-.../...-... од 15.11.2017. године.

У преосталом делу одлуке о реинтеграцији тужиле у радни однос и о парничним трошковима, пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1300/2022 од 07.07.2022. године и пресуда Основног суда у Алексинцу П1 196/20 од 17.11.2021. године се **УКИДАЈУ** и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу П1 196/20 од 17.11.2021. године, поништено је решење о отказу уговора о раду туженог бр. ...-...-...-.../...-... од 15.11.2017. године, тужени обавезан да тужилу врати на рад и распореди на послове и задатке који одговарају њеној стручној спреми и радном искуству у свему према опису послова и Правилнику о систематизацији радних места и призна сва права која јој припадају из рада и по основу рада, као и да јој надокнади парничне трошкове у износу од 215.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1300/2022 од 07.07.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиле и туженог и наведена првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. По одредбама члана 407. став 1. тачке 2., 3. и 5. ЗПП, апсолутно битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 3. ЗПП, која је по наводима ревизије учињена као последица незаконите дозволе субјективног преиначења тужбе, није предвиђена као ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је од 15.12.2006. године била у радном односу код правног претходника туженог, односно код туженог од 03.12.2015. године на радном месту Спорним решењем од 15.11.2017. године, тужилца је отказан уговор о раду због повреде радне обавезе предвиђене чланом 179. став 2. тачка 1. Закона о раду, из разлога што је у периоду од 2014. године до 27.01.2017. године, у обављању својих радних обавеза поступала противно правилима о благајничком пословању, које неправилности су утврђене у извештају од 13.02.2017. године, који је сачинила Комисија туженог именована од стране директора.

По становишту првостепеног суда побијано решење не садржи формалне недостатке, али је основан приговор застарелости предвиђен чланом 184. Закона о раду. Овим одредбама регулисано је да отказ уговор о раду из члана 179. став 1. тачка 1. и ставова 2. и 3. тог закона, послодавац може дати запосленом у року од 6 месеци од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од годину дана од дана наступања чињеница које су основ за давања отказа. Последња повреда радне обавезе у низу је по садржини спорног решења учињена дана 27.01.2017. године, о којој је тужени по утврђеном чињеничном стању имао сазнања, па је субјективни рок застарелости истекао дана 27.07.2017. године. Побијано решење донето је дана 15.11.2017. године, након истека наведеног рока, што је разлог за поништај решења. Првостепени суд не утврђује чињенице, нити даје разлоге за део одлуке којим је усвојио тужбени захтев за враћање тужилца на рад.

Другостепени суд прихвата као меродавну одредбу члана 184. став 1. Закона о раду на којој је првостепени суд засновао одлуку о поништају спорног решења, али по оцени тог суда субјективни рок од 6 месеци почео је да тече 13.02.2017. године, када је формирана Комисија од стране директора туженог сачинила извештај, који је садржао податке о чињеницама везаним за предузете радње повреде радне обавезе, о начину на који су те радње извршене, месту и времену њиховог извршења, као и самих

извршиоца који су те радње предузели. Оваквим рачунањем субјективни рок од 6 месеци истекао је дана 13.08.2017. године. По оцени другостепеног суда рокови из члана 184. став 1. Закона о раду су преклузивни рокови, материјалноправног карактера, па је у конкретном случају након 13.08.2017. године тужени изгубио право да тужиљи откаже уговор о раду из разлога предвиђеног чланом 179. став 2. тачка 1. Закона о раду. Другостепени суд, без отварања расправе, утврђује садржину разлога на којима је засновано спорно решење туженог од 15.11.2017. године, па изводи закључак да употребљени разлози не конкретизују радње које представљају повреду радне обавезе, да нема доказа да је управо тужиља отворила два референтска налога за корисника ББ на дане 24.12.2016. године и 27.01.2017. године, тако да није постојао основ за престанак радног односа. На подлози овако утврђених чињеница налази да је првостепени суд правилно усвојио постављени тужбени захтева у делу за реинтеграцију тужиље у радни однос, пошто нема основа за примену одредбе члана 191. став 7. Закона о раду. По овој одредби, ако суд у току поступка утврди да је постојао основ за престанак радног односа, али да је послодавац поступио супротно одредбама закона којима је прописан поступак за престанак радног односа, суд ће одбити захтев запосленог за враћање на рад, а на име накнаде штете досудиће запосленом износ до 6 зарада. Осим тога, налази да је неосновано становиште изнето у жалби да је тужиља по члану 195. став 2. Закона о раду преклудирана у праву на судску заштиту. Нетачно означавање туженог у благовремено поднетој тужби резултат је статусне промене туженог, послодавца тужиље код кога је она непрекидно радила од 15.12.2006. године, па пошто је тужиља накнадном интервенцијом у тужби правилно означила туженог, ова процесна активност правилно је вреднована као уређење тужбе, а не субјективно преиначење тужбе како то тужени сматра.

По оцени Врховног суда правилно су нижестепени судови закључили да је у време доношења спорног решења о отказу уговора о раду истекао субјективни рок од 6 месеци предвиђен чланом 184. став 1. Закона о раду, током ког времена је због отказног разлога из члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду тужиљи могао бити отказан уговор о раду. Наводи ревизије да је запослена код туженог, као овлашћено лице за одлучивање добила извештај Комисије туженог од 13.02.2017. године тек 21.06.2017. године, није чињеница која је од утицаја на законитост пресуде. Ово из разлога што је начин рада организационих јединица и служби тужени у обавези да прилагоди законској регулативи, па неблаговремено поступање туженог, за које је предвиђена санкција, свакако не може бити на штету тужиље, као запослене. У конкретном случају тужени је према чињеничном утврђењу на дан 13.02.2017. године, располагао свим чињеницама неопходним за формирање закључка да ли постоји основ за давање отказа, па је другостепени суд правилно поступио када је нашао да је то могао да учини најкасније до 13.08.2017. године.

Међутим, основано се ревизијом указује да је првостепени суд пропустио да утврди чињенице неопходне за примену члана 191. Закона о раду, који садржи императивне одредбе везане за правне последице незаконитог престанка радног односа. Другостепени суд је ове чињенице утврдио без отварања расправе, што је супротно одредби члана 383. став 4. ЗПП, па се на овим чињеницама не може засновати законита одлука суда.

Стога је обавеза првостепеног суда да у поновљеном поступку утврди чињенице на основу којих би се могао формирати несумњив закључак да ли је тужиља извршила

радње које су јој побијаним решењем стављене на терет, да ли је у извршавању радних обавеза поступала несавесно или немарно, односно да ли је постојао основ за престанак радног односа, па ће након тога бити у прилици да донесе закониту одлуку о основаности тужбеног захтева за враћање тужиље на рад и трошковима целог поступка (члан 165. став 4. ЗПП).

Из изнетих разлога, одлука у изреци донета је на основу одредби чланова 414. став 1. и 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић